

برای کسانی که در حال انتخاب رشته یا ورود به بازار کار هستند، چه توصیه‌ای دارید؟

در مرحله‌ی نخست باید به خودشناسی پردازند. ببینند چه کارهایی حالشان را خوب می‌کند، از چه فعالیت‌هایی انرژی می‌گیرند و در کدام محیط‌ها احساس رشد دارند. در گام دوم، باید به سراغ یادگیری مهارت بروند. مهارت‌ها را می‌شود از طریق پروژه‌های واقعی یا دوره‌های آنلاین یاد گرفت؛ مهم این است که صرفاً تماشاگر نباشند. در گام سوم، شناخت بازار کار اهمیت دارد. لازم است ببینند برای مهارت‌هایی که یاد می‌گیرند چه فرصت‌هایی در بازار وجود دارد و چه کسانی در آن حوزه‌ها موفق‌اند. این شناخت کمک می‌کند انتخاب‌های واقع‌بینانه‌تری داشته باشند.

به نظر شما رایج‌ترین اشتباه دانشجویان یا دانش‌آموزان در این زمینه چیست؟

یکی از اشتباه‌های رایج این است که تصور می‌کنند علاقه تنها معیار انتخاب مسیر است. اشتباه دیگر این است که انتخاب رشته را معادل انتخاب شغل می‌دانند. در حالی که رشته‌ی تحصیلی فقط یکی از مسیرهای ممکن است. همچنین بسیاری از جوان‌ها صبر ندارند؛ یعنی اگر در چند ماه اول نتیجه‌ی ملموسی نبینند، خیلی زود دلسرد می‌شوند و مسیر را عوض می‌کنند. ساختن مسیر شغلی زمان می‌برد و نیاز به استمرار دارد.

اگر کسی در میانه‌ی مسیر احساس کند راهش اشتباه بوده چه باید بکند؟

نباید ترسید. تغییر مسیر همیشه ممکن است. مهم این است که تصمیم آگاهانه گرفته شود، نه از سر فشار یا ناامیدی. باید بررسی کرد چه مهارت‌هایی تاکنون به دست آورده‌ایم، چه علاقه‌هایی داریم و مسیر جدید چه مهارت‌هایی می‌طلبد. گاهی همین تغییرها باعث شکوفایی استعدادهایی می‌شود که قبلاً نادیده گرفته بودیم.

در پایان، اگر بخواهید یک پیام کوتاه برای جوانانی که این گفت‌وگو را می‌خوانند بفرستید، چه می‌گویید؟

مسیر شغلی را زود شروع کنید، اما در آن عجله نداشته باشید. با خودتان صادق باشید. علاقه‌تان را بشناسید، مهارت‌هایتان را بسازید و نگاهی باز به فرصت‌های پیرامونتان داشته باشید. مسیر شغلی فقط به دست آوردن شغل نیست، بلکه فرآیند شناخت خود و رشد فردی است. اگر در طول مسیر تغییر کردید، نترسید؛ این نشانه‌ی حرکت و بلوغ است.

نقش دانشگاه را در این میان چطور می‌بینید؟

دانشگاه هنوز می‌تواند بخش مهمی از مسیر باشد، اما نباید تنها گزینه تلقی شود. رفتن به دانشگاه باید هدف‌مند باشد، نه صرفاً به خاطر این‌که «همه می‌روند». سال‌ها پیش گفته بودم «دیگر رشته‌ی پول‌ساز وجود ندارد»، چون بازار کار دائماً در حال تغییر است. امروز بیشتر از هر زمان دیگری، آن‌چه اهمیت دارد مهارت یادگیری، انعطاف‌پذیری و توانایی همکاری است.